

Idéprogram för en mer innovativ och nyskapande vård

Folkpartiet Liberalerna i Stockholms läns landsting

Vad betyder innovationer för vården?

Innovationer är nya verktyg och arbetssätt som leder till att patienten får en bättre och säkrare vård, och som gör det smidigare för vårdpersonalen att utföra sitt arbete. En innovation kan vara allt ifrån tjänster, produkter och arbetssätt till nya sätt att organisera och finansiera verksamheten.

En nyskapande idé blir inte en innovation förrän den har omsatts i verkligheten och kan skapa nytta i vårdens vardag. Den kan lika väl bestå i de små, vardagsnära och stegvisa förbättringarna som de radikalt annorlunda och omvälvande utvecklingssprång som i grunden förändrar både arbetssätt och beteenden. Båda formerna är lika värdefulla för vårdens ständiga förbättringsarbete.

Innovation måste bli en självklar del av vårdens kärnuppdrag!

Hälso- och sjukvården är en högteknologisk och forskande sektor i ständig utveckling, men trots detta tar det ofta orimligt lång tid innan de senaste forskningsresultaten, den modernaste tekniken eller de säkraste behandlingsmetoderna används fullt ut på länets alla vårdenheter. Det finns också ett stort behov av att utveckla bemötande, arbetssätt och kommunikation som bättre kan möta patienternas individuella behov, så att vården på samma sätt som alla andra delar av samhället kan erbjuda en modern och flexibel service när det passar individen – inte när det passar vården!

Innovation är en ledningsfråga!

Ett mer aktivt innovationsarbete skulle innebära att patienter och personal snabbare kan dra nytta av forskning och utveckling som gör vården mer säker, tillgänglig och effektiv. Förmågan hos vårdens ledare att skapa ett innovationsklimat där nytänkande och idérikedom blomstrar och där nya förslag fångas upp och realiserar är därför en kärnkompetens för beslutsfattare på alla nivåer inom hälso- och sjukvården.

Folkpartiet Liberalerna ska vara det parti i Stockholms läns landsting som mest aktivt och offensivt använder innovation som utgångspunkt för att ständigt utveckla och förbättra vården för invånarna i länet.

För oss är det självklart – innovation måste bli en självklar del av vårdens kärnuppdrag!

Fler innovationer för patienter, av patienter!

1. Använd patienternas kunskap och kraft för att utveckla vården!

- a) **Erbjud samskapande dokumentation:** gör journalen till ett gemensamt arbetsdokument för både patient och personal, där ett samskapande av viktig hälsodata mellan patient och läkare höjer kvaliteten och ökar användbarheten av journalanteckningarna. Videosamtal, mail och bilder ska enkelt och säkert kunna bifogas journalen för att skapa ett så bra underlag som möjligt för patienten. Språkbruket ska anpassas och förenklas.
- b) **Inrätta patientnära innovationslabb:** för att vården ska kunna tillvarata patienternas erfarenheter, kreativitet och idéer ska det inrättas innovationslabb på alla sjukhus och på nätet. Där ska patienter och närstående kunna inspireras av de senaste lösningarna, definiera behov av förändring och bidra med egna lösningsförslag för framtidens vård.

2. Gör det enkelt att hålla sig frisk!

- a) **Gör vården redo att ta emot patientens hälsodata:** alla som vill ska enkelt och säkert kunna dela sina egna hälsodata med vården, och använda denna information som ett samtalsunderlag inför vårdbesök. Den information som allt fler frivilligt samlar in om sin hälsa genom smarta sensorer ska kunna tas tillvara och användas som en del i vården om patienten så önskar.
- b) **Mät din hälsa:** erbjud personer i riskgrupper att använda smarta hälsostöd och sensorer subventionerat av landstinget, och ge alla patienter möjlighet att använda kvalitetssäkrade hälsoappar genom ett vårdens eget App Store för rådgivning och hälsocoaching.
- c) **Tävla för en bättre hälsa:** motiverande spel och lekfulla verktyg för att stimulera hälsofrämjande beteenden, underlätta rehabilitering eller stödja personer med kronisk sjukdom ska aktivt användas och utvecklas i nära samarbete med spelindustri och forskare.

3. Låt patienten möta vården i sin egen vardag!

- a) **Sänk tröskeln till en första vårdkontakt:** flytta ut första linjens hälsovård till apotek, köpcentrum, utanför arbetsplatser eller andra platser där människor rör sig för att göra det lättare att söka kontakt med vården för exempelvis hälsoförebyggande insatser. Detta är viktigt både ur jämlikhets- som jämställdhetssynpunkt.
- b) **Möt vården via Skype:** vården ska flexibelt anpassa sig efter patientens vardag, inte tvärtom! Möjligheten att ringa, maila och skajpa med sin läkare ska därför byggas ut kraftfullt, så att patienter kan välja den smidigaste kontaktlösningen utifrån sitt eget behov.
- c) **Väglöd patienten genom vården:** det ska vara lika enkelt att hitta rätt i vården som att boka kvällens restaurang. Landstinget ska därför öppna sina data om öppettider, byggritningar och annan praktisk information. Därigenom kan företag, studenter och andra exempelvis utveckla smarta navigationstjänster som beskriver

varje steg för hur patienten ska hitta till just den klinik man ska besöka och därmed minska stress och oro inför ett vårdbesök.

4. Öka förutsättningarna för alla att kunna använda det senaste!

- a) **Skapa testmiljöer och "prova på-labb" för tekniksvaga patienter och anhöriga:** för att även de som har svårare att tillägna sig den snabba tekniska utvecklingen bör testmiljöer och "prova på-labb" byggas upp på flera ställen i länet. Här ska det finnas möjlighet för patienter och anhöriga att i lugn och ro, utifrån egna förutsättningar få stöd att prova på och pröva ut nya IT-verktyg och smarta hjälpmedel.
- b) **Kommunikationsstöd med individfokus:** många känner sig osäkra i kontakten med vården och inte sällan har man också svårt att förstå vad läkaren egentligen säger. Därför ska ett samtalsstöd för patienten tas fram med förslag till frågor att ställa till läkaren i samband med besöket, kombinerat med lättillgänglig information om diagnos och behandling. På motsvarande sätt bör lämpliga samtalsstöd med kontrollfrågor som vårdpersonalen bör ställa till patienten vid olika situationer utarbetas för att skapa ökad delaktighet och förståelse för patientens situation.

Involvera vårdpersonalen i innovationsarbetet!

5. Vårdens IT-stöd ska finnas där personalen är!

- a) **Upphandla mobila IT-stöd:** vårdarbetet är mobilt och det ska vårdens IT-stöd också vara. Landstinget ska aktivt driva fram, pröva och i full skala utvärdera användningen av mobila beslutsstöd för vårdpersonalen vid minst två av länets akutsjukhus, där innovation av både teknik och arbetssätt ska samspela.
- b) **Fasa ut fasta arbetsstationer:** normalsituationen ska vara att personalen kan arbeta mobilt nära patienten och dokumentera eller söka information utan dröjsmål och stress. Journalinformation ska finnas säkert tillgänglig för vårdpersonalen även när man exempelvis arbetar i ambulans- eller hemsjukvården.
- c) **Stimulera kunskapsorganisationen:** informationssökning och kunskapsinhämtning ska underlättas genom en dynamisk utveckling av medicinska applikationer från en vårdens egen App Store, där landstinget själv kan driva fram och godkänna de beslutsstöd som personalen behöver.

6. Snabbskrota stressande IT-system!

- a) **Belöna en mogen teknikanvändning:** de vårdenheter som snabbt fasar ut dålig teknik och kan visa på en mogen användning av nya innovativa stödsystem genom en trygg införandeprocess för personalen och skapandet av fler kontaktvägar för patienterna ska belönas med ökade ersättningsnivåer.
- b) **Straffa en omogen teknikanvändning:** landstinget ska ta fram en avvecklingsplan för att snabbare fasa ut gamla och dåligt fungerande IT-stöd som skapar patientsäkerhetsrisker och gör personalen stressad. Kostnaden för att hålla liv i

gamla system som skadar patienter och stjälar tid från personalen är betydligt högre än att investera i modern teknik. De vårdgivare som håller fast vid dåligt fungerande teknik ska därför ges minskad ersättning tills de infört välfungerande system och kan visa på en mogen användning av den.

7. Innovation ska vara en del av jobbet för all vårdpersonal!

- a) **Ge stöd till vårdens eldsjälar:** belöna de som arbetar med innovation och som identifierar behov av förbättringar, och stötta deras arbete genom att etablera ett samlat ledningsansvar centralt i landstinget, såväl politiskt som i förvaltningen.
- b) **En kultur där man vågar göra fel för att kunna göra rätt:** landstinget ska präglas av en kreativ, tillåtande och innovationsfrämjande kultur där man får misslyckas. Det tar tid att utveckla nya arbetssätt, behandlingsmetoder och verktyg i vården, och vårdpersonal ska kunna avsätta arbetstid för detta.
- c) **Stockholm ska vara bäst på innovationsledning:** landstinget ska ta på sig ledartröjan och etablera sig som landets främsta utbildningsanordnare för innovationsledarskap och samverka brett med aktörer som kan bidra med kompetens och nya infallsvinklar. Kunniga och intresserade ledare på alla nivåer har ett stort ansvar för att skapa ett positivt innovationsklimat där förmågan till innovation ses som en kärnkompetens snarare än som idag, som en bonus.

Skapa jordmån för goda idéer!

8. Utveckla strukturer som stödjer vardagsinnovationer!

- a) **Alla ska veta vart man vänder sig med sin nyskapande idé:** de strukturer och testmiljöer som finns idag för att fånga upp och pröva innovationer, såsom SLL Innovation, Innovationsplatsen på Karolinska, Iderådet osv. ska byggas ut och vara välkända och tillgängliga på alla vårdenheter. Landstinget ska etablera kunskap centralt och ute i verksamheten vart man kan vända sig för att söka stöd, kunskap eller pengar för genomförande.
- b) **Systematiskt inventera innovationsbehov:** kärnan i innovationsarbetet är att förstå sitt eget förändringsbehov, och därför ska landstinget fortlöpande kartlägga behov av innovation och förbättring ute på kliniker och vårdenheter genom ett stärkt uppdrag till chefer och verksamhetsutvecklare.
- c) **Utvidga Patientnämndens uppdrag:** istället för att som idag enbart kartlägga brister ska Patientnämnden även efterfråga det som fungerat väl i kontakten med vården i syfte att återkoppla och sprida goda initiativ. De får också i uppdrag att samverka med vårdgivare och patientorganisationerna för att identifiera konkreta strukturella problem utifrån de upplevelser som patienter lyft fram, och gemensamt identifiera innovativa lösningar på problemen.

9. Ta hjälp av studenter för att hitta nyskapande lösningar!

- a) **Utmana omvärlden att hitta framtidens lösningar:** landstinget ska fullt ut använda sig av den förmån det innebär att ha tillgång till flera kvalificerade lärosäten och akademiska miljöer i närområdet, genom att aktivt arbeta med innovationstävlingar och innovationslabb som metod för att låta studenter bidra med helt nya lösningar utifrån verksamhetens behov.
- b) **Etablera kreativa miljöer där kompetenser möts:** innovation och utveckling ska ske i samspel med patienter, närstående och personal för att säkerställa att upplevda behov av förändring kan mötas med konkreta och användarcentrerade lösningar. Innovationslabb där designkompetens möter teknisk kompetens, där studenter möter patienter eller där vårdpersonal möter patienter för att gemensamt förbättra vården ska därför etableras.

10. Ställ krav på innovation i alla upphandlingar!

- a) **Beställ framtidens innovationer:** skriv in innovation och utveckling i landstingets avtal med alla utförare och använd innovationsupphandling som metod för att göra upphandlingsprocessen till verksamhetsutveckling. Lämna utrymme för nytänkande under avtalstiden och detaljstyr inte leveransen.

11. Innovation ska löna sig!

- a) **Belöna de som snabbast inför och använder innovativa lösningar:** utveckla landstingets ersättningssystem så att de främjar innovation och nytänkande. Värdebaserad ersättning som belönar slutresultatet – en frisk patient – ska användas snarare än dagens ersättning för varje enskilt moment.